

JE PO VOLBÁCH

Volby jsou, alespoň pro letošní rok, za námi. A jak už to bývá, když něco končí, něco začíná. Do konce roku zbývají necelé tři měsíce a je tady tedy logická otázka, na co se v tomto období máme ve své stranické práci zaměřit.

V prvé řadě je jistě na místě gratulace všem zvoleným zastupitelům, popřát jim především hodně sil při prosazování oprávněných zájmů občanů obsažených v našem volebním programu. A současně se s touto gratulací zavázat k naší konkrétní pomoci při naplňování jejich poslání. Všichni jsme jistě zaznamenali, že předvolební kampaň přinesla, mimo jiné, i různorodost názorů na činnost strany navenek, na potřebu výrazněji se zabývat problémy občanů v Brně či příslušné městské části. Řada těchto názorů si zaslouží naši pozornost a bude dobré o ně obohatit volební program jak města, tak i jednotlivých městských částí. Bude třeba vyhodnotit ob-

sahovou stránku těchto názorů, a v jejich smyslu volební programy dopřesnit. V různorodém prostředí jednotlivých částí města je třeba hledat nové aktivity, už proto, že po volbách vzniká nová situace, v níž bychom se měli umět pohybovat. To musí být prvotní při určování strategie naší stranické práce v příštím období. Jen tak si vytvoříme šanci prosazovat myšlenky svého volebního programu.

S tím souvisí i nejbližší úkol nově zvolených zastupitelů, neboť nyní vstupují do období vyjednávání svého postavení, a tedy i postavení KSČM, v novém konkrétním zastupitelstvu. V této souvislosti musíme usilovat, aby co nejvíce lidí z našich kandidátek bylo zařazeno do komisí příslušného zastupitelstva.

Je nezbytností, abychom od počátku volebního období sledovali vývoj v nových zastupitelstvech a mohli tak adekvátně reagovat na jejich činnost.

To není úkol jen pro zastupitele či členy komisí, ale skutečně pro všechny občany, tedy i nás, jednotlivé členy strany. Stranické orgány a organizace tedy musí v následujícím období vyhodnotit nejen vlastní podíl na výsledcích voleb, ale především si stanovit linii svého přístupu k podílu na naplňování volebního programu v rámci své působnosti, stejně jako způsobu komunikace a spolupráce se zastupiteli na své úrovni.

A tím jsem vlastně nastínil i hlavní obsahový bod letošních hodnotících členských schůzí. Bude nejen dobré, ale přímo žádoucí, aby se k výše uvedenému vyjádřil každý člen organizace, pokud možno již při přípravě této schůze. Je na místě připomenout, že dalšími – tradičními – obsahovými otázkami členských schůzí na konci roku je hodnocení činnosti za uplynulý rok včetně hospodaření a projednání plánu činnosti a rozpočtu na příští rok. **Aleš RŮČKA**

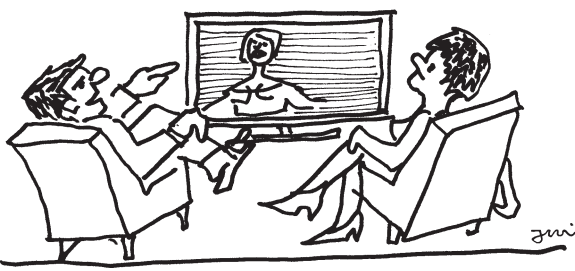
Městský výbor blahopřeje všem zvoleným zastupitelům Zastupitelstva města Brna i Zastupitelstev jednotlivých městských částí.

V této souvislosti děkuje těm členům KSČM a příznivcům naší politiky, kteří ve volbách svým hlasem podpořili kandidátku do Senátu PČR s. Helenu Sýkorovou, stejně jako kandidáty KSČM do Zastupitelstva města Brna i Zastupitelstev jednotlivých městských částí.

Děkuje rovněž stovkám členů strany a sympatizantům, kteří na kandidátkách KSČM zveřejnili své jméno při vědomí, že jim to může způsobit jisté potíže. V neposlední řadě děkuje zástupcům KSČM, kteří svou prací v okrskových volebních komisích přispěli k bezproblémovému průběhu voleb. Děkuje rovněž všem funkcionářům a členům za jejich předvolební agitacní práci.

Ing. Ladislav Býček,
předseda MěV KSČM v Brně

ČESKÁ TELEVIZE STALE HLAŠA, ŽE ZA VŠECHNO MŮŽE PUTIN ... JENOM VE ZPRAVÁCH O POČASÍ PŘIPOUŠTÍ, ŽE ZA TO MŮŽE TLAKOVA NÍŽE... KTERA SAMOZŘEJMĚ PŘÍCHA ZÍ Z RUSKA.

Komise ideově teoretické práce MěV KSČM v Brně

zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční dne 16. října 2014 od 16 hodin na MěV KSČM v Brně, Křenová 67

Téma: **VÝSLEDKY SENÁTNÍCH A KOMUNÁLNÍCH VOLEB DO ZASTUPITELSTVA MĚSTA BRNA**

Referuje: **Ing. Ladislav Býček,** předseda MěV KSČM
za účasti zvolených zastupitelů města Brna

ZASTUPITELÉ ODMÍTLI NÁVRH USPOŘÁDAT REFERENDUM

Zastupitelé města Brna odmítli svým hlasováním návrh zelených a ekologických aktivistů uspořádat souběžně s komunálními volbami místní referendum o poloze budoucího hlavního vlakového nádraží.

Všelidové hlasování Brňanů o umístění nádraží, které využívají většinou nebrněnští občané, mohl vyhlásit sám magistrát bez ohledu na to, zda se navr-

„MENDLÁK“ SE ZMĚNÍ

Přetížený dopravní uzel na Mendlově náměstí se připravuje na důkladnou rekonstrukci. Tramvajová trať se přesune na původní místo pod zeď opatství. Odsune se tramvajová smyčka a na uvolněném prostranství vznikne parčík, neboť zeleň na náměstí citelně chybí. Podle všeho zůstane zachována funkcionalistická budova uprostřed. Ba co víc - vlastník budovy počítá s její dostavbou včetně podzemního parkoviště. Zatím zmizely pouze nevzhledné stánky, s přestavbou uzlu pro jeho finanční i stavební náročnost však lze počítat až za několik let. Tedy, pokud se opět něco nezmění. **did**

DŮM POTRAVIN OŽIJE

V souvislosti s rekonstrukcí Zelného trhu se dočká revitalizace i bývalý Dům potravin. Radnice MČ připravila projekt, po jehož realizaci, která potrvá cca rok bude opět sloužit svému účelu. Koncept Městské tržnice vypracovaný studenty VŠ nabídne ve dvou podlažích na ploše téměř 1500 m² produkty lokálních výrobců a pěstitelů. Sortiment má doplnit venkovní, převážně sezónní prodej. V přízemí, vedle již fungujícího informačního centra vznikne bistro zdravé výživy s dětským koutkem a přesune se tam také Kavárna Pod obrazy. Nová pasáž propojí nádvouří Staré radnice se Zelným trhem a umožní průchod do Mečové, resp. Radnické ulice. Koncepce také počítá s organizováním tematických akcí, zaměřených např. na advent, velikonoce, o víkendech také s prezentací restaurací, výrobců potravin, hotelových škol atd., nebo třeba s pečením cukroví, či grilováním masa.

Zajímavou novinku nabídne druhé patro. Zde má vzniknout velkoprostorový interaktivní model centra města, který bude obsahovat pohyblivé předměty (šaliny aj...) a vedle dětí jistě zaujme i jejich doprovod a turisty. **did**

hovatelům v předvolební kampani podařilo sehnat dostatek podpisů dle regulí zákona a předložit odhad výdajů města na uskutečnění jejich návrhu v praxi. Zastupitelé se však s návrhem Strany zelených neztotožnili. Z přítomných v sále hlasovalo 14 zastupitelů pro vyhlášení referenda, 21 bylo proti a 12 členů samosprávy se hlasování zdrželo. Tahanice o přesun nádraží asi 700 metrů najih do polohy za Ústřední autobusové nádraží Zvonařka nebo do polohy Pod Petrovem podél ulice Nové sady trvá v Brně už bezmála sto let. Koalice i opozice se přetlačují také podle toho, kdo kde vlastní pozemky.

Zatím poslední závěrečné jednání brněnské městské samosprávy v končícím volebním období je plánováno na

7. října. Projedná přípravu rozpočtu města na rok 2015, která je zatím velmi slabá, nově sestavené zastupitelstvo do něj bude po volbách „sázet“ své priority. Také jak se konšelé vypořádají s hodnocením Programového prohlášení Rady města Brna za uplynulé čtyři roky. Zda bude poslední jednání starého zastupitelstva v ohlášeném či posunutém či mimořádném termínu, rozhodne primátor dle situace. Úředníci magistrátu kontrolují nové doplněné podání aktivistů za všelidové hlasování. Petenti aktivity za vyhlášení referenda podali stížnost na město Brno k Městskému soudu a tvrdí, že jejich návrh na vyhlášení referenda je bezvadný. Soud může nějak rozhodnout a situaci na radnici změnit. **(vž)**

Zelný trh.

Foto Tibor Dávid

TRADIČNÍ ZELNÝ TRH PATŘÍ ARCHEOLOGŮM

Prodej zeleniny a ovoce byl přesunut na Moravské náměstí. Dlažba „Rynku“ byla odstraněna a svou práci provádějí archeologové. Nalezli základy kruhové kašny pravděpodobně z první poloviny 18. století a podle obrazů byla na povrchu nadzemní kád, do které lidi chodili pro vodu. Údajně by pod povrchem náměstí mohla být i pozdně středověká kašna. Dva středověké sklepy náležely budově správy tržiště, poskytovaly prostory trhovcům přijíždějícím z ciziny. Základy pranýře k trestání nepoctivých občanů jsou asi ze 17. století. Z doby bronzové podle střepů asi tisíc let před naším letopočtem je zásobní jáma. Byl to prohloubený prostor ústící komínem na povrch. Mezi nálezy jsou tři desítky mincí z 13.-20. století, středověká hrací

kostka, hřebínky, prsteny, střepy nádob, zvířecí kosti. Archeologové předpokládají i nálezy pozůstatků středověkých domů, které zasahovaly asi deset metrů do dnešní plochy náměstí. Objevily se připomínky, že archeologové „zdržují“ práci těch, kteří zpevňují chodník i celou plochu náměstí, připravují nový parkovací systém, kultivaci stánkového prodeje, umístění stromů, lavíček, stojanů na kola. Podobné názory se vždy projevují i jinde a „spěch“ různých profesů na povrchu působících občas způsobí nenahraditelné škody ve snaze poznat minulost. Několikatýdenní „zdržení“ pozemních prací přispěje k poznání dějů před mnoha stoletími na „Rynku“.

Karel Janiš

ZA LETOŠNÍM LÉTEM...

Bylo jakési vrtkavé – chvíli krásně a chvíli to nestálo ani... Podobně lze hodnotit též brněnské léto politické, kulturní a společenské. Udála se spousta akcí, připomínajících slavná i méně významná výročí.

Dopravní podnik slavil 145 let od zavedení MHD v Brně, 90 let existence oslavil ČRo Brno, slavili také hasiči –

– založení prvního sboru, století uplynulo od vypuknutí „velké války“, dnes nazývané první světová, neboť oproti očekávání milionů přeživších přišla záhy i druhá (zatím). Toto výročí s příchutí pouťové atrakce místy připomínalo stesk, či dokonce rehabilitaci starého mocnářství, než jeho odsouzení... Inu vykladači dějin se mění.

Proběhly také krajské dožínky. Chlubit se není čím, naopak jsou starosti a nemalé: EU nám Rusko sytit zakázala, jiné trhy nejsou, doma se to

neprodá a EU o naši nadprodukcii nestojí.

Konaly se také vzpomínkové oslavy na 70. výročí SNP. Je před volbami, tudíž za účasti politiků, ne tak jako třeba před rokem, kdy i pomník chyběl...

Uplynulo také 77. let od smrti TGM, tam, žel jen před hrstkou vlastenců, politici bez výjimky nebyli. A tak jediné a zcela nekonfliktní bylo snad jen setkání flašinetků a otevírání nových expozic orlů kamčatských, výběhů

pro lamy (a po uzavěrce i africké vesnice) v brněnské zoo, která se nám, ač jí město nepřeje, vylepšuje a krásní. Alespoň něco. Takže vzhůru do voleb, však po volbách bude líp (?).

K některým popisovaným událostem se vracíme v krátké fotoreportáži autora.

POCTA BOJOVNÍKŮM

Pětičlenná brněnská delegace KČP se zúčastnila 20. září vzpomínkových aktů v okolí Žiliny - k 67. výročí bojů příslušníků SNB a čs. armády s Banderovci ve Varině a 70. výročí bojů francouzských a slovenských partyzánů v SNP u Strečna.

Vzdát hold hrdinům přijelo na dvě stovky vlastenců doslova od Chebu po Bardějov.

Text a foto: B. Blažková

Při příležitosti 70. výročí SNP byl oceněn přímý účastník povstání prof. František Hejl.

Foto T. Dávid

Jde o brněnské vysoké školy, které si letos připomínají výročí svého vzniku.

Před 115 lety – 19. září 1899 – rakouský císař František Josef I. podepsal dekret o zřízení **České vysoké školy technické v Brně**. Přednášky se týkaly stavebního inženýrství, od roku 1900 strojního inženýrství, od roku 1910 i elektroinženýrství. Přednášeli profesori: matematik a první rektor Karel Zahradník, Jan Sobotka – deskriptivní geometr, mineralog a geolog Jaroslav Jahn a akademický malíř Hanuš Schweiger. V roce 1937 došlo ke změně názvu školy na **Vysoká škola technická dr. Edvarda Beneše**. Prezident republiky byl jmenován čestným doktorem technických věd a 16. března 1937 přednesl řeč o vývoji techniky a jejím významu pro život člověka. V roce 1956 byla škola přejmenována na **Vysoké učení technické v Brně**.

K tradičním oborům studia přibýly fakulty: chemická, podnikatelská, výtvarných umění, informačních technologií. V součas-

Rektorát Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.
Foto T. Dávid.

né době nabízí škola studium MBA pro manažery s ukončeným vysokoškolským studiem. Na 8 fakultách studuje přes 20 tisíc studentů.

Po několika desetiletích snah zřídit druhou českou univerzitu po pražské se tak stalo zákonem a nařízením ze dne 28. ledna 1919 – před 95 lety. V Brně vznikla **Masarykova univerzita** o 4 fakultách: právnické, lékařské, přírodovědecké a filozofické. Byl zvolen první akademický senát v čele s rektorem univerzity Karlem Englišem, prorektorem Pavlem Kučerou, který byl současně děkanem lékařské fakulty, a Františkem Weyrem, děkanem právnicků. Postupně v budovách pro uvedené fakulty byly zahájeny přednášky a semináře. Za nacistické okupace budova právnické fakulty byla sídlem gestapa, Kounicovy koleje vězením a popravištěm odbojářů. Dnes má univerzita 9 fakult s více než 200 katedrami, ústavy a klinikami v mnoha přírodních i humanitních oborech studia. Byl též vybudován univerzitní kampus Bohunice, rekonstruovány historické budovy fakult v centru Brna. Obsáhlé dějiny Masarykovy univerzity vyšly v letech 1969 a 2009.

Před 95 lety – 24. července 1919 – byla v Brně založena **Vysoká škola zemědělská**. Procházela změnami a reorganizacemi. V roce 1956 byla přejmenována na Vysokou školu zemědělskou a lesnickou, od roku 1995 má název **Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně**. Z původních dvou fakult se rozšířila na pět. Na fakultách agronomické, provozně ekonomické, lesnické, dřevařské a zahradnické studuje přes 10 tisíc studentů. Univerzita má též stanici na kontrolu několikátunových traktorů, laboratoř k tvorbě trojrozměrných modelů krajiny, probíhá výzkum pěstování zvláštních druhů rostlin na bioenergií a možnosti snižování hrozeb povodní, pečuje o tisíce hektarů lesa v okolí Brna. Mezi absolventy školy patří bývalí ministři zemědělství Josef Lux, Jaroslav Palas, Jakub Šebesta, donedávna prezident Agrární komory Jan Veleba, z politiků Pavel Kováčik, Vlastimil Tlustý. I z tohoto hlediska možno posuzovat velký význam této vysoké školy. Pokud bereme v úvahu další obory vysokoškolského studia v Brně, např. umělecké, veterinárního inženýrství i vojenské, je Brno střediskem státního i soukromého školství.

200 LET PRVNÍ BRNĚNSKÉ STROJÍRNY

Historie tohoto významného podniku začala v roce 1814 ve Šlapanicích v Pavlanském mlýně, kde Jan Reiff zahájil textilní výrobu – drastění a předení vlny. Současně začala i strojní výroba potřebného zařízení. V roce 1824 přidal k textilní výrobě J. A. Luz, nástupce J. Reiffa, výrobu parních strojů a kotlů podle vlastních návrhů. Výrobu doplnil dalšími stroji a v roce 1837 ji přemístil ze Šlapanic do Brna na dnešní Olomouckou ulici. 8. února 1872 vznikla akciová společnost První brněnská strojírna. Vysoká technická úroveň parních strojů byla na výstavě v Paříži oceněna zlatou medailí v roce 1900. V roce 1903 byla vyrobena první parní turbína. V dalších letech byly vybudovány další výrobní prostory – kotlárna, strojovna. Došlo též k několika organizačním změnám.

V roce 1945 se podařilo velmi rychle obnovit výrobu proto, že převážná část předválečných pracovníků zůstala věrná podniku. Po roce 1950-1951 vznikly pobočné závody v Třebíči a ve Velké Bíteši, v roce 1973 závod v Oslavanech po ukončení těžby uhlí na dole Nosek, v roce 1978 i v Mikulově. Pracovníci podniku pomohli při zavádění

výroby kotlů v Tlmačích i v nových závodech v Indii. Podnik významně přispěl k rozvoji průmyslu na Moravě, k rozvoji automobilového a leteckého průmyslu v celostátním měřítku i v zahraničí – v Evropě, v Asii, částečně v Africe a v Latinské Americe. Vyráběl parní turbíny, první kotle na tuhá paliva, tektutá i plynná paliva, článkové parogenerátory a další potřebné výrobky pro automobilový a letecký průmysl.

První brněnskou strojírnou, světoznámý podnik s kvalitními energetickými zařízeními a investičními celky zaměstnávající stovky pracovníků, na slovo dobrých odborníků, postihl po listopadu 1989 osud dalších významných v Brně existujících průmyslových závodů a podniků.

K 15. dubnu 1993 byla strojírna privatizována na ABB-PBS a hol-

ding PBS. Následoval podnik Alstom s výrobou kotlů a Siemens s výrobou parních turbín místo ABB-PBS.

Zásluhou průmyslové politiky ODS a dalších pravicových stran u nás přestala existovat konkurence našich výrobků vyspělým státům západně od našich hranic a Brno přestalo být významným střediskem průmyslové výroby.

Karel Janiš

Správní budova PBS v Brně.

Foto T. Dávid.

O VELKÉ ZMĚNĚ V EVROPĚ I V ASI

Před 65 lety – 1. října 1949 – byla vyhlášena Čínská lidová republika. Čínský lid dosáhl velkého vítězství nad spojenými silami vnitřní reakce a mezinárodního imperialismu a začal určovat další osudy svého života. Překonal mnoho překážek rozvoje Číny i dětské nemoci „levičáctví“, tzv. Velkou proletářskou kulturní revoluci, kdy rudé gardy prováděly čistku mezi funkcionáři KS Číny, spisovateli, umělci, učiteli, v repertoáru divadel, kin, v památkách buržoazní kultury. Rozvrat ve veřejném životě i ve výrobě překonalo zasedání ÚV KS Číny koncem 70. let, kdy Teng Siao-pching vystoupil s plánem Čtyř modernizací – zemědělství, průmyslu, vědy a technologie, národní obrany. Výsledky se projevíly v růstu ekonomiky každoročně o 8-10 % a nad těmito výsledky kroutí hlavou ekonomové – a nejenom oni – na celém světě. Probíhá celková reforma ekonomického a politického systému v zájmu modernizace země, dalšího zlepšování fungování socialistického tržního hospodářství a otevření se světu. XIV. sjezd KS Číny v roce 2002 zařadil do stanov strany ideu „trojího zastoupení“ po boku marxismu-leninismu, Maových idejí a Tangových teorií. Provádění této ideje má zajistit, aby strana v čele úsilí občanů Číny držela krok s dobou a směřovala vpřed na cestě budování socialismu se specifickými čínskými rysy.

Posuzování vývoje v Číně je u našich mediokratů ve znamení „porušování lidských práv“, úspěchy čínské ekonomiky je nezajímají. Když se ve dnech 28.-29. srpna 2014 konalo v Praze Česko-čínské fórum, jehož se zúčastnilo na 500 podnikatelů a politiků, zástupců největších podniků a provincií, spustil trubač pravé české demokracie na ČT 24 Daniel Takáč křik na téma To je obrat na Východ? Korunu problému nasadil v Li-

dových novinách 29. srpna 2014 zasloužilý bojovník za uznání samostatného Tibetu a za dodržování lidských práv v Číně, bývalý místopředseda vlády v letech 2007-2009 Martin Bursík, exot naší politické scény, dnes předseda Liberálně ekologické strany. Česká zahraniční politika se podle něho servilně klaní před komunistickou Čínou, na programu jednání není zmínka o lidských právech, o dětské práci v Číně. A v čele čínské delegace je vicepremiér Státní rady Číny Čang Kao-li, který odpovídá za 54 obětí pronásledování duchovního hnutí Fa-lun-kung. Kdo vlastně u nás formuluje zahraniční politiku, ministra zahraničí, ministr pro lidská práva, koaliční partner KDU-ČSL či hnutí ANO, uvádí v závěru článku z politického smetiště se vynořivší exvicepremiér. Nezapřel svou hlubokou nenávisť ke všemu čínskému. Není ovšem sám. Desítky radnic vyvěsily letos v březnu tibetskou vlajku.

Před 65 lety – 7. října 1949 – byla vyhlášena NĚMECKÁ DEMOKRATICKÁ

REPUBLIKA, první stát dělníků a rolníků na německé půdě. Postupně se podařilo dosáhnout významných úspěchů ve všech oblastech života společnosti. Kapitalisté se nikdy s existencí tohoto státu neshodli a jeho rozvoj všemožně a všestranně narušovali. Kýženého cíle dosáhli několik dní po 40. výročí vzniku NDR v rámci likvidace socialistického zřízení ve střední a jihovýchodní Evropě. Jak se mají občané NDR, kteří s velkou slávou od nás odjžděli do „vysněného ráje“? Nerozmnožili řady nezaměstnaných? Nelitují tehdejšího rozhodnutí? Bylo by zajímavé uveřejnit rozhovor s některým z nich v našich médiích.

Území NDR bylo spojeno s územím Spolkové republiky Německo. Pro další vývoj již jednotného Německa to mělo a má význam zdaleka nejen v Německu, ale přinejmenším v Evropě. Nebyly právě v okamžiku sjednocení obou německých států vytvořeny předpoklady pro situace, kterou právě prožíváme?

Karel Janiš

**NA ZIMU V RUSKÚ DOPLATIL NAPOLEON I HITLER
A TEĎ TO VYPADA, ŽE NA NI DOJEDOU I SANKCE
USA A EU !**

Šlo o jednotu dělnického hnutí

I. INTERNACIONÁLA PŘED 150 LETY

28. září 1864 bylo v Londýně založeno Mezinárodní dělnické sdružení – první masová organizace mezinárodního dělnického hnutí, později nazvaná První internacionála. Její vznik souvisí s obdobím rychlého rozvoje kapitalismu a růstu dělnického hnutí v západní Evropě. Karel Marx je autorem Inaugurální adresy a Prozatímních stanov sdružení. Posláním organizace bylo spojení a spolupráce mezi dělnickými sdruženími v různých zemích existujícími a směřující k ochraně, rozvoji a úplnému osvobození dělnické třídy. Základní organizace se nazývaly sekce, které se sdružovaly ve federace, jež byly vedeny federálními radami a v čele internacionály byla Generální rada. Zásady obou dokumentů bylo nutno prosadit, doslova probojovat. Marx, Engels a jejich stoupenci se střetávali s názory francouzského socialisty P. J. Proudhona (1809-1865) a ruského revolucionáře M. A. Bakunina (1814-1876).

V prvním období činnosti I. internacionály šlo o boj proti proudhonismu jako hlavnímu nebezpečí rozvratu dělnického hnutí, který odmítal politický boj dělnické třídy, proletářskou re-

voluci a diktaturu proletariátu. I. kongres v Ženevě a II. kongres v Lausanne v roce 1867 byl ve znamení střetů s proudhonisty. Vítězství dosaženo na III. kongresu v Bruselu v roce 1868. Marx spisem Bída filozofie z roku 1847 objasnil nebezpečí názorů Proudhona pro dělnické hnutí.

V druhém období činnosti I. internacionály byl sváděn boj proti bakuninismu jako ideologii maloburžoaznímu anarchismu, nepřátelské marxismu. V roce 1868 založil Bakunin v Ženevě Mezinárodní alianci socialistické demokracie a požadoval její přijetí do internacionály. Když to Generální rada odmítla, rozpustil ji a byl se svými stoupenci přijat do organizace. V roce 1872 byl na kongresu v Haagu vyloučen, poněvadž pokračoval v rozvratné činnosti. Sekce podpořily boj komunistů a vyzvedly význam Pařížské komuny. Kongres ve Filadelfii v roce 1876 organizaci rozpustil s výzvou zakládat samostatné politické strany dělnictva v jednotlivých zemích. Německá sociální demokracie založena v roce 1869, celorakouská 1874 a československá v roce 1878.

Karel Janiš

O OSUDECH DĚDICTVÍ V. I. LENINA (I.)

Historik Jan Slavík (1885-1978) v deníku Čas 26. ledna 1924 v článku Lenin zemřel napsal prorocky, že úsudek o jeho díle bude nerozlučně spojen s **hodnocením celé ruské revoluce**, které historie provede po desetiletích, možná až po staletích, zatímco **o Leninově osobnosti**, o jeho názorech, si lze učinit jakýsi obraz již dnes, ježto hlavní pomůcky k takovému úkolu jsou již po ruce – Leninovy spisy, jejichž souborné vydání naplnilo přes dvacet objemných svazků, bude vždy nejdůležitější studnice pro poznání Leninova ducha (*od té doby vyšlo 45 svazků ve 4. vydání a 55 svazků v 5. vydání i v češtině*). Slavík konstatuje, že tento základní zdroj poučení o Leninovi byl opomíjen, neznají ho ti, kteří Lenina prohlašují za největšího muže dvacátého století, ani ti, kteří ho zatracují a proklínají. Bylo žalostné číst polemiky a posměšky na Lenina, z nichž číselně dokonala neznalost. **Zapomnělo se úplně na povinnost, skýtající polemizujícímu velikou výhodu – seznámit se s tím, koho odmítáme a potíráme.** A tak potírán byl jen Lenin zkonstruovaný z klepů a legend. Jediným klíčem k pochopení Leninovy činnosti je vzkaz na rozloučenou švýcarským soudruhům: Rusko je selská země, jedna z nejzaostalejších evropských zemí, v ní bezprostředně nemůže zvítězit socialismus, ale ruská revoluce může být prologem světové socialistické revoluce. Tato myšlenka zrála v Leninovi zvolna, vykrytalizovala po první ruské revoluci. Mluví se o fiasku Leninova pokusu, takové tvrzení je povšechné a již tím je nesprávné. Pravda je, že bitevní plán jeho socialistické revoluce selhal, že to byla ofenzíva s děsnými ztrátami, placenými především ruským národem, že v dnešní době aktiva proti pasivům jsou malá. Ale tento poměr se může obrátit. Již dnes je patrné, že teprve revoluce dala ruský mluvčím lidu na širokých rovinách východní Evropy a Sibíře opravdové občanské a národní vědomí (*podtrhuji myšlenky, které neztratily platnost ani po 90 letech*).

V roce 1950 Jan Slavík napsal, že ruská revoluce a z ní vzešlý sovětský stát trvá již přes třicet let. Za tu dobu se ukázalo, co v prvních letech bylo možno jen teoreticky předpokládat. V ruské revoluci a v sovětském státě při pokusu o socialismus se nesmírně uplatnilo malokulturní prostředí a staleté, carsko-pravoslavné tradice. Bolševismus a to, co v Rusku bolševici vytvořili, není opravdový socialismus, jak si jej představovali Marx a Engels, nýbrž jen socialistický feudalismus, kříženec socialismu a carismu. Revoluce prosadila v hospodářském úseku leccos ze socialistických ideálů, ale ve věcech společenských se vládnoucí strana ukázala dědicem carismu a jeho metod. Když se nedostavila revoluce na Západě, bolševické vedení vystoupilo s tezí, že bolševická strana už v Rusku socialismus uskutečnila a způsob, jak se to stalo, je univerzální, který musí být všude následován.

Počátkem ledna 1967 konstatoval na uvítanou 50. výročí ruské revoluce, že není v dějinách revoluce, která by se jí mohla rovnat časovou délkou. Jak vypadají před historií ti její odpůrci, kteří tvrdili, že bolševický experiment musí velmi brzo zkrachovat, bylo to zejména v letech 1920-1921, kdy sovětský stát zachvátil hladomor, kdy se množily předpovědi, že pád bolševismu je blížký, že bolševici melou z posledního. A právě v té době vzbudil Jan Slavík hněv i posměch, když napsal, že **bolševická revoluce bude trvat dlouho. Nečekal tehdy, že ruská revoluce se dožije nikdy nečekaného věku padesáti let a že ani po půlstoletí konec ruské revoluce není vidět.** A Jan Slavík připomněl, že každá revolu-

ce, co jich dějiny znají, se vyvíjí značně jinak, než revolucionáři původně tvrdili, slibovali a očekávali, což ale nemohou přiznat, nemají-li podrýt svou autoritu a podlomit revoluční elán lidové masy. Proto musí zmizet historické učebnice, jež zůstávají svědectvím, že vývoj revoluce šel jinak. Nejznámějším případem jsou Dějiny VKSb, které když vyšly, byly prohlášeny za vrcholné vědecké dílo. Ale po smrti Stalinově je Chruščov označil za dílo vadné, jež musí být odstraněno, ale i kniha kolektivu akademika Ponomarjova neušla takovému osudu, když padl Chruščov.

A Slavík předpověděl, že komunistická literatura v jubilejním roce bude mít jeden společný rys: mnoho faktů z dějin bolševické revoluce se bude zatajovat nebo alespoň silně pokrývat a o mnohých faktech nebude slyšet vůbec – bude to pádný doklad Slavíkovi teze, že revolucionáři, pokud jsou u vlády, nemohou psát dějiny své revoluce (*v tom případě současníci se nedočkají dějin revoluce a další generace ano?*).

Jan Slavík se narodil 25. března 1885 ve Šlapanicích na Kladensku. Byl žákem a později odpůrcem Pekařova pojetí českých dějin a zejména jeho hodnocení husitství, obhajoval stanoviska Františka Palackého a T. G. Masaryka. Byl původně středoškolským pedagogem. V letech 1925-1939 byl ředitelem Ruského zahraničního archivu při ministerstvu zahraničí v Praze, který soustřeďoval materiály ruské emigrace u nás i jinde

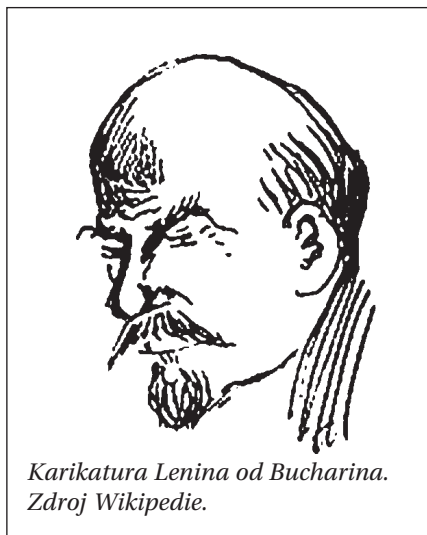
žijící. Zabýval se vývojem Ruska v 18.-20. století a zvláště dějinami obou revolucí v roce 1917 a životem a působením V. I. Lenina, vydal Studie k dějinám ruské revoluce 1926-1928, monografie Lenin 1934, Leninova vláda 1917-1923 z roku 1935, v letech 1930-1932 vydal sborník vzpomínek účastníků na obě revoluce v roce 1917 a v roce 1937 Listy carských manželů z let válečných. Byl dlouholetým redaktorem Slovanského přehledu, spolupracovníkem deníku Národní osvobození, týdeníků Svoboda a Svobodný zítřek 1945-1948. Za své publikace byl Slavík z jedné strany odsuzován jako autor bolševický, z druhé strany jako autor antisovětský. Zejména tak byl charakterizován v Rudém právu a v sovětském týdeníku Novoje vremja. Po únoru 1948 byl vyloučen ze všech vědeckých organizací, několik měsíců vězněn a vyslýchán. Zastal se ho jedině T. G. Masaryk, který Slavíkovo stanovisko k ruské revoluci považoval za nejvědeckější a vybral si ho, aby napsal doslov k jeho spisu Rusko a Evropa. Jan Slavík připravil v roce 1928 obsáhlou stať Za světové války a revoluce a žil s vědomím, že T. G. Masaryk si nevybral k tomuto záměru nikoho jiného z obce historiků.

T. G. Masaryk se zabýval spisy Karla Marxe a Bedřicha Engelse a vydal v roce 1898 obsáhlou dvoudílnou kritiku jejich názorů na dělnickou otázku, na její řešení, které předkládali, i na vývoj jejich názorů, kterými reagovali na vývoj společenských poměrů v druhé polovině 19. století. T. G. Masaryk sledoval se zájmem i vývoj v Rusku zejména po obou revolucích v roce 1917 a nemoohl se nezabývat působením Vladimíra Iljiče Uljanova-Lenina během obou revolucí i po té říjnové zvláště. Věnoval Leninovi několik článků např. v deníku Čas ve dnech 5.-23. září 1920, v projevu na slavnostní schůzi Národního shromáždění 28. října 1920, v projevu v Březových Horách 24. září 1920 apod.

V tomto seriálu je možno názory T. G. Masaryka připomenout.

Karel Janiš

Pozn.: Výbor ze Slavíkových prací vyšel v nakladatelství Akademie věd ČR v roce 2000 *Iluze a skutečnost, z něhož jsem vybral Slavíkova stanoviska.*

Karikatura Lenina od Bucharina.
Zdroj Wikipedie.

V letních měsících si připomínáme několik významných představitelů dělnického hnutí, kteří se podíleli na založení komunistické strany ve své rodné zemi a kteří patřili k předním osobnostem III. (Komunistické) internacionály.

Před 70 lety – 18. srpna 1944 – byl na přímý Hitlerův rozkaz zbaven života v Buchenwaldu předseda KS Německa a člen VV Kominterny **Ernst THÄLMANN**. Narodil se 16. dubna 1886 v Hamburku, kde několik let pracoval jako dělník. Od 3. března 1933 byl vězněn.

Před 65 lety – 2. července 1949 – zemřel generální tajemník ÚV Bulharské KS a předseda bulharské vlády **Jiří DIMITROV**. Jako člen VV (1923-1935) a generální tajemník Kominterny (1935-1943) ovlivnil vývoj v mnoha KS v Evropě. Velká význam mají jeho vystoupení na lipském procesu (1933), na VII. kongresu Kominterny (1935) a na V. sjezdu Bulharské KS (1948), jimiž přispěl k tvůrčímu rozvoji marxistické teorie i praktické politiky KS. Měl blízké vztahy k naší zemi, zejména k našemu kraji, odkud z Boskovic pocházela jeho manželka. Narodil se 18. června 1882 ve vsi Kovačevsi u Radomiru a vyučil se typografem.

Před 50 lety – 11. července 1964 – zemřel generální tajemník ÚV Francouzské KS **Maurice THOREZ**. Byl členem VV Kominterny (1928-1943) a místopředsedou francouzské vlády (1946-7). Narodil se 28. dubna 1900 v Noyelles-Godault na severu Francie.

Před 50 lety – 21. srpna 1964 – zemřel na Krymu generální tajemník ÚV Italské KS **Palmiro TOLLIATI**. Jako člen předsednictva a sekretariátu Kominterny (1928-1943) se výrazně podílel na přípravě a průběhu VII. kongresu Kominterny (1935), na organizování mezinárodních brigád na pomoc španělskému lidu (1936-9). Narodil se 26. března 1893

v Janově a vystudoval práva. Jeho články, projevy a knihy se vyznačovaly přesnými formulacemi, jak o tom podaly svědectví i jeho Poznámky k otázkám mezinárodního dělnického hnutí, které dopsal několik hodin před odchodem ze světa živých.

**JEJICH CÍLEM BYLA
SOCIALISTICKÁ SPOLEČNOST.**

☆ **Vladimír Meduna – 105. výročí narození**

Narodil se 5. října 1909 v Brně. Vystudoval architekturu na České vysoké škole technické v Brně. V roce 1939 se stal členem KSČ působící v ilegality a pro odbojovou činnost byl vězněn v Brně a ve Vratislavi.

S kolektivem spolupracovníků zpracoval a předložil směrné plány měst Poruby, Havířova, Karviné a Ostravy i rajónový a asanační plán Ostravsko-karvinské pánve. Získané zkušenosti využil v několika vědecko-výzkumných pracích a ve výuce desítek budoucích architektů-urbanistů. Dosáhl docentury a v roce 1958 profesury. V letech 1958-1976 byl rektorem Vysokého učení technického v Brně a zasadil se o nebývalý rozvoj pracoviště. V roce 1972 a 1982 byl zvolen předsedou Svazu architektů ČR.

Byl též členem KV KSČ v Ostravě a později v Brně. Na XII. a XIV. sjezdu KSČ se stal kandidátem členství v ÚV KSČ. Jeho všestranná pracovní i politická aktivita byla mnohokrát oceněna vysokými státními vyznamenáními a titulem zasloužilý umělec. Významný architekt-urbanista, vysokoškolský pedagog, skromný a poctivý komunista zemřel 19. března 1990.

☆ **Gustav Kliment – 125. výročí narození**

3. srpna 1889 se v třebíčské rodině koželuha narodil příští strojní zámečnický, legionář-rudoarmějce, předseda třebíčské dělnické rady (1920), starosta Třebíče (1925), poslanec Národního shromáždění, člen ÚV KSČ po V. sjezdu strany, vězeň Dachau, po válce opět člen ÚV KSČ a poslanec Národního shromáždění, od roku 1948 ministr průmyslu a v letech 1952-1953 předseda ÚRO. Zemřel 27. října 1953.

☆ **Antonín Štourač – 70. výročí smrti**

10. srpna 1944 skončil ve Vratislavi násilně život vyučeného tesaře a tkalce, legionáře-rudoarmějce, politického komisaře, spoluzakladatele KSČ v Brně a Olomouci, poslance Národního shromáždění, který se narodil 5. června 1888 v Pivonicích u Bystřice nad Pernštejnem v početné rodině zemědělských nádeníků a tkalců. Pro působení ve funkci předsedy ilegální KSČ v Bystřici nad Pernštejnem byl zatčen a ani v den popravy tento neúnavný bojovník za práva těch nejchudších nepřestal věřit v jejich lepší budoucnost. **kj**

AKADEMICKÁ PŘÍRUČKA ČESKÉHO JAZYKA VYŠLA

Připravil ji kolektiv autorů Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR. Vychodiskem byly především dotazy adresované jazykové poradně uvedené instituce. Tazatelé se většinou ptali, jak se určitá slova píšou, skloňují, častují nebo vyslovují, jiní se zajímali, proč tomu tak je. Autoři knihu chápou jako doplněk k dostupným příručkám, zejména k Pravidlům českého pravopisu, k současným mluvnicím a učebnicím češtiny pro střední školy. Často se věnují i jevům, jejichž popis v uvedených publikacích chybí, např. jak napsat domácké podoby některých rodních jmen, přivlastňovacích přídavných jmen, plně to platí i o shodě přísudku s podmětem, o tvorbě přídavných jmen od jmen zeměpisných, o skloňování osobních, zeměpisných a firemních jmen. Výklady jevů jsou

v příručce mnohdy podrobnější než výklady v Pravidlech českého pravopisu a mluvnicích a jsou též doloženy bohatým množstvím příkladů. Některé výklady jsou doplněny komentáři, které vycházejí z rozboru výskytů a jsou připojena doporučení, kterým podobám či tvarům dávat přednost nebo které podoby dosud v příručkách nezachycené lze ve spisovných projevech přijímat, nechápat je jako nesprávné. Část příručky je věnována tématice málo v jiných příručkách uváděných. Jde o úpravu písemností, jako je psaní kalendářních dat, adres, dopisů, užívání akademických titulů a psaní jejich zkratk, oslovení, s nimiž se setkávají pisatelé při tvorbě obchodních a úředních dokumentů, bakalářských, diplomových a doctorských prací, odborných posudků

a zpráv i soukromých dopisů. Příručka je rozdělena do osmi oddílů: I. Pravopis – hláska a písmeno, hranice slov, interpunkce, velká písmena. II. Morfeematika (stavební kameny slov = morfy). III. Slovtvorba. IV. Tvarosloví – podstatná jména, gramatické kategorie, skloňování, přídavná jména, číslovky, slovesa. V. Větná stavba. VI. Zkratky, značky a čísla. VII. Úprava písemností. VIII. Závaznost jazykových příruček a slovníček pojmů. Každý z osmi oddílů je rozčleněn do jednotlivých kapitol a podkapitol. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo příručku o 533 stranách k zařazení do seznamu učebnic pro střední školy pro osob český jazyk a literatury. Uživatelům češtiny přibyl důležitý pramen informací.

Karel Janiš

O ZEĎ. To je prostý titul článku našeho reagovala Teodora Marjanoviče, komentátora deníku Mladá fronta Dnes z 21. července 2014. Už před sestřelením malajsijského letadla bylo jasné, že válka na Ukrajině, započatá ruským zabráním Krymu letos na jaře, představuje velké ohrožení míru v Evropě. Nyní se věc přesunula do roviny existenčního boje. Tohle nepotrestat by znamenalo, že si kremelský vládce může příště znovu dovolit pouštět z lahve džina chaosu vyzbrojeného kvěra z ruských arsenálů a ohrožujícího svět ve svém okolí. Nadnárodní organizace, jako je EU nebo NATO, zjevně iniciativu nepřevzou, musí se toho chopit jednotlivé státy ... morální právo převzít vůdčí roli má Nizozemsko se svými takřka dvěma sty mrtvých občanů ... má šanci postavit se do čela úsilí VOJENSKY VKROČIT na východní Ukrajinu a POKROČIT NA HRANICI S RUSKEM BEZPEČNOSTNÍ ZEĎ, podobnou té, jakou se před palestinskými útoky jistí Izraelci (*podtrhuji válečné nápady autora*). Nezbyvá prý odhodlat se k něčemu, co tu ještě tváří tvář Putinovi nebylo. Ozve prý se jistě spousta protiargumentů, například že má Putin jaderný arsenál, proto není radno jej dráždit. Jenže takové bomby mají zatím západní země, neboť Obama ještě naštěstí nestihl civilizovanou část světa odzbrojit od těchto zbraní (*takto otevřeně vyzývá svět k použití jaderných zbraní, to už přesahuje všechny možné představy!!*). A 4. srpna 2014 pokračoval autor ve výhrůžkách. Plynou prý týdny od sestřelení malajsijského letadla a stále se nerýsuje žádný pořádný trest, jaký si ruský prezident Putin zaslouží ... třeba v podobě vydatné vojenské přítomnosti západních zemí všude tam, kde mimo Rusko žijí Rusové (*bylo by nejlepší obsadit celou střední a jihovýchodní Evropu a zejména bydliště autora článku*).

O OSTROV ROZUMU. Jde o titul komentáře, který uveřejnil Roman Joch v Katolickém týdeníku č. 30 z 22.-28. července 2014 k ozbrojenému konfliktu mezi Izraelem a hnutím Hamás v pásmu Gazy. Uvádí, že Hamás chce svými raketami odpálenými z pásma Gazy cíleně zabít co nejvíc izraelských civilistů; a své raketové základny záměrně buduje v hustě osídlených palestinských čtvrtích, aby Izraelci při útocích zabili co nejvíc Palestinců a svět Izrael odsuzoval. Izrael když zjistí, že je v domě odpalovací zařízení Hamásu, nejdříve jeho obyvatele telefonicky varují, aby dům opustili, pak

na něj stíhačka hodí bombu bez nálože, jež má svým zvukem po nárazu varovat a ta další po čtvrt hodině dům zničí. Je prý to jediná armáda na světě, která takto postupuje. A piloti izraelských letadel jsou jedinými piloty na světě, kteří mají právo útočnou misi nespílnit a bombu či raketu nevypustit, pokud na poslední chvíli zjistí, že vedle plánovaného cíle se nachází příliš mnoho civilistů (*autor snad tomu, co napsal, nevěří. Jak bylo varováno 1 807 Palestinců, z toho 419 dětí, obětí mezi 8. červencem a 5. srpnem 2014? Telefonické spojení funguje, když elektrina neproudí, všichni varovaní mají mobily? V uvedeném období přišlo o střechu nad hlavou 475 000 Palestinců. Záběry z Gazy připomínají Berlín v květnu 1945!*). Za oběti na Palestincích prý

STŘÍPKY O NEMOŽNÉM

je odpovědný Hamás, který vojensky nemůže vyhrát, ale propagandisticky ano. Světová kritika Izraele je velmi mírná, až neexistující (*komisařka OSN označila jednání Izraele za válečný zločin a i ministr zahraničí USA preferoval diplomatická jednání*). Prý vzhledem k vyvádění islamistů v Sýrii a Iráku nepůsobí Izrael jako padouch v regionu, nýbrž jako ostrov rozumu a umírněnosti, kterým doopravdy je (*až na výjimky tuto verzi převzali naši mediokrati - hlavní pozornost věnují spíš Ukrajině - i Katolický týdeník*).

O CHCI BÝT LIDOVÝM PREZIDENTEM. Řekl v rozhovoru pro Lidové noviny 19. července 2014 místopředseda Senátu Zdeněk Škromach a netušil, jaký ohlas vyvolá, jako by prezidentské volby měly být zítra a ne za tři a půl roku. 3. srpna 2014 řekl Tomáš Halík, že neobjeví-li se důstojní kandidáti pravdy a lásky, cítil by morální povinnost jít do toho. U v roce 2001 ho na Hrad navrhoval Václav Havel. Okamžitě ho podpořil Karel Schwarzenberg. Ale komentátoři se vzácně shodují, že Tomáš Halík jako kněz nemá v přímé prezidentské volbě šanci. Podle Petra Zídka v Lidových novinách z 6. srpna 2014 proto, že politika není o pravdě a lásce, ale o administrování zájmů a reprezentaci a kandidát na veřejnou funkci - nejen na tu nejvyšší - musí nabídnout něco více než jen důstojný vzhled a vyčpělé slogany jedné dávné revoluce ... netuší, že kdyby náhodou vyhrál, přišel by o všechnu svou intelektuální svobodu a stal se otrokem byrokracie a protokolu? Tomáš Halík

v Lidových novinách z 9. srpna 2014 reagoval na článek Petra Kamberského z 8. srpna 2014 článkem Kamberský, podejte mi index a pokud se nezlepší argumenty, čeká ho na podzim opravný termín. A uvádí, že Halík nemůže být prezidentem, poněvadž duchovní je v Čechách (*snad v České republice*) v žebříčku prestiže povolání na třetím místě odzdoła. Kamberský prý zapomněl, že Halík je na plný úvazek univerzitním profesorem, což je v Čechách (*opravný termín na podzim z názvu státu*) v žebříčku povolání na druhém, někdy prvním místě odshora a navíc je profesorem sociologie Univerzity Karlovy, což je přesně tatáž profese a kvalifikace, kterou měli T. G. Masaryk a Beneš (*v domyšlivosti je nepřekonatelný, neslušelo se mu uvést alespoň Edvard Beneš? Pásl s ním někdy husy a posouval kuličky?*). Do diskuse se zapojila i redaktorka Magazínu Dnes Jana Cíglarová v č. 33 z 18. srpna 2014. Prý nemáme tolik hluboce morálních a vzdělaných lidí, kteří prokazatelně nekradou, jsou celosvětově uznávanými osobnostmi, mluví několika jazyky a aktivně zasahují do dění ve společnosti. A T. Halík by byl žádoucí změnou na postu, který v posledních letech ovládají silná a zaseknutá ega. A vzhledem k jeho celoživotnímu celibátu by navíc nehrozilo, že by polovinu národa urážel pokoutním líbáním se s letuškami a manželskou nevěru bagatelizoval jako přecházení na červenou (*exprezidenta nešetřila*). **O NA HRANĚ NORMÁLNÍHO POČÍNÁNÍ.** Místopředseda Sněmovny Petr Gazdík vyzval ombudsmanku Annu Šabatovou, aby se svlékla do bikín. Senátor ODS Jaroslav Kubera navrhuje, aby se zákonem zakázalo souložit v neděli, poněvadž jeho úřednice jsou v pondělí jako pitomé, takže by měly souložit jedině z pátku na sobotu a ze soboty na neděli. Nakladatelství Host chystá vydat sbírku básní Američanky Sharon Oldsové pod názvem Papežův penis, aby se čtenáři dozvěděli o tom, co si autorka myslí o této části papežova těla. Tolik informace z Mladé fronty Dnes z 29. - 30. srpna 2014. Na novou módu - vrtní kbelíkem studené vody na hlavu - reagoval Jan Rejžek v Lidových novinách zvěsti z první ruky, že pan prezident se brzy nechá pokropit kýblem vychlazené dvanáctky. Rejžek předložil návrh, aby se naši politici dostavili na Letenskou pláň, kde je Václav Moravec vyvolá jménem a oni si na temeno chrstnou kbelík plný exkrementů (*mohl by předcvičovat*). **kJ**

aneb co přináší divadelní a hudební sezóna v říjnu a listopadu

Janáčkovovo divadlo reprizuje (17. X.) Čajkovského Louskáčka. Jde o choreografii Kanaďana Fernanda Naulta z roku 1964 pro Les Grands Ballets Canadiens v Montrealu, kde se na repertoáru udržuje po padesát sezón. Režie se ujal nový umělecký šéf brněnského baletu Mário Radačovský, tanečník a choreograf s hvězdnou minulostí. Byl vítězem Československé baletní soutěže roku 1990, členem souboru Nederlands Dans Theater Jiřího Kyliána v Haagu v letech 1992 – 1999, hlavním sólistou souboru Les Grands Ballets Canadiens Montreal 1999-2006, ředitelem Baletu Slovenského národního divadla Bratislava 2006-2010, uměleckým ředitelem komorního souboru Balet Bratislava od roku 2011. Lze jen doufat, že jeho angažmá novým vedením Národního divadla Brno bude pro jeden z našich nej kvalitnějších baletních souborů přínosem a Mário Radačovský se snad zařadí k osobnostem historie brněnského baletu, jako byl Ivo Váňa Psota.

Reduta uvádí Divadlo Frída s inscenacemi (15. X.) Hospodská Dodo Gombára, kde hospoda je bázi střídání jednotlivých postav a (27. X.) Reality show Jakuba Nvoty sleduje hrdinů uzavřeně v bytě pro obrazovky milionů diváků.

Městské divadlo na Hudební scéně uvádí v premiéře (18. X.) muzikálové zpracování filmu z roku 1990 Duch režiséra Jerryho Zuckera. Film byl třikrát nominován na Oscara v kategorii nejlepší film, nejlepší originální scénář a nejlepší herečka ve vedlejší roli. Po Anglii, Itálii a Holandsku je brněnská muzikálová inscenace čtvrtá v Evropě. Režirovat bude zkušený Stanislav Moša. Na Divadelní scéně uvádí v premiéře (1. XI.) Prince Homburského Heinricha von Kleista v režii Mikoláše Tyce. Autor pocházel z východopruské důstojnické rodiny, ale důstojnickou dráhu ukončil roku 1799 ve svých 22 letech. Pak studoval matematiku a fyziku v rodném Frankfurtu nad Odrou a jeho další osud zrcadlil dobu. Ve Francii se přesvědčil na přelomu 18. a 19. století jak degradovala Velká francouzská revoluce, později se přihlásil k pruskému patriotismu, aby nakonec pro ztrátu ideálů spáchal sebevraždu se svou na smrt nemocnou přítelkyní roku 1811 u jezera Wannsee. V Princi Homburském zpracoval téma antického přísloví: „Jen v armádě Říma nechá popravit otec syna, který neuposlechl jeho rozkaz a přesto vyhrál.“

HaDivadlo premiéruje (28. X.) dramaturgickou adaptaci románu Kateřiny Tučkové Vyhnaní Gerty Schnirch. Mladá česká prozaička se zaměřila na vyhnání brněnských Němců a za román získala cenu čtenářů Magnesia Litera. HaDivadlo na jaře 2015 v sérii zájezdových představení připomene sedmdesáté výročí divokého odsunu brněnských Němců v roce 1945. Potud text inscenátorů. Posuzovat divoký brněnský odsun je záležitostí nezávislého týmu historiků s akcentem na slovo nezávislý. Bude zajímavé, zda někdy na divadelních prknech budou k vidění prokazatelné nacistické zločiny - poslední chvíle obětí z Kounicových kolejí. Materiálu je dost, včetně dopisů popravených na rozloučenou, vydaných tiskem. O popravě divadlo v Kounicích byl za protektorátu mezi brněnskými Němci tak enormní zájem, že se prodávaly vstupenky. Kateřina Tučková při veřejném čtení svého románu dokonce znala cenu vstupenky - 4,5 marky. Za inspirační zdroj by jí pak mohl sloužit protektorátní vtíp: Dvě brněnské Němky se setkají a rozhodují se „Půjdem na popravu nebo do cukrárny?“

Divadlo Husa na provázku premiéruje (11. XI.) Babičku Boženy Němcové v jevištní úpravě Petra Oslzleho a Ivo Krobota. Jde o obnovenou premiéru z roku 1997 a představitel Babičky Jiří Pecha obdržel za hlavní roli Cenu Alfréda Radoka. Inscenace je obnovena k Pechovým 70. narozeninám. Nejzajímavější bude (7. XI.) Večer s bukovými křídly k 25. výročí úmrtí Jana Skácela. BIO FORMAN uvede krátkometrážní dokument Jiřího Suchého z roku 1997 nazvaný Jan Skácel aneb Kolik příležitostí má růže. V dnešní době, překypující spotřebním šilensstvím, je chválné vzpomenout skromného básníka, kterého brňané mohli potkávat na nynější ulici Skácelově v Králově Poli.

Divadlo Radost reprizuje (23. X.) stálci svého repertoáru Malované na skle Kateřiny Gärtnerové a Ernesta Brylla. Hudební hra polských autorů se zafixovala do paměti diváků Divadla bratří Mrštíků v 70. letech 20. století. Inscenace Radosti byla vítězem festivalu Děť v Dlouhé 2009 v pražském Divadle v Dlouhé.

Divadlo Polárka v rámci tématu nové divadelní sezóny, jímž je zbojnickví a dobrodružný, svobodný život, uvádí (18. X.) Ondráše a Juráše ve zpracování divadelního kolektivu v čele s autorem scénáře a režisérem Michalem Sopuchem. Podtitul se pokouší konfrontovat legendu a historickou skutečnost. Bude zajímavé, zda Ondráš bude interpretován jako obyčejný lupič nebo valašský Robin Hood a zda bude zmínka o kořenech zbojnickví, kdy ještě začátkem 20. století na Valašsku nebylo co do úst. Vezmeme-li v úvahu zvyšující se robotní povinnosti a dávky vrchnosti v 17. století, pak výsledkem byla tři valašská povstání proti katolickému císaři po boku českých povstaleckých stavů a Ondráš téměř o století později byl dědicem těchto povstání.

Scéna divadelní fakulty JAMU studio Marta premiéruje (12. X.) Absolutní štěstí mouchy aneb poslední mystifikace Salvatora Dalího. Jde o divadelní interpretaci Dalího díla z pera scenáristky a režisérky Oxany Smilkové. Bude zajímavé jak zobrazí

umělce, jenž žil ve svém muzeu ve věži zvané Galatea, po smrti se v ní nechal mumifikovaný vystavit a posléze pochovat pod její podlahou. To neaktuálnější z jeho života je jeho demonstrativně proklamovaná příslušnost ke Katalánsku. Jestliže by žil, pak by v podzimním referendu hlasoval pro jeho odtržení od Španělska.

Hudebně-dramatická laboratoř JAMU Divadlo na Orlí uvádí (21. X.) jako hosta soubor D.A.V.A. z Rousínova s jednoaktovkou Rousínovský vodník. Jde o zpracování místní historické události, kdy se dívka převlékala za vodníka a strašila u vrby kolemjdoucí. Je nutné ocenit činnost uměleckého vedoucího souboru Davida Kříže, který v Rousínově organizuje ochotníky. V první polovině 20. století byli ochotníci páteří kulturního života obcí.

Hudební fakulta JAMU uvádí (16. 23. X.) koncerty laureátů soutěží 2013/14. Na programu jsou operní árie Mozarta, Dvořáka a Strausse a klavírní skladby Liszta, Griega a Rachmaninova. Klavírní koncert VŠMU - sesterské vysoké hudební školy z Bratislavy uvede (22. X.) Bacha, Beethovena a Schumanna a skladatele spjaté s Bratislavou jako ranného klasicistu Johanna Nepomuka Hummela a zakladatelské osobnosti moderní slovenské hudby Eugena Suchoně. Mezinárodní hudební festival současné akustické i elektronické hudby a multimediálních projektů Setkávání Nové hudby Plus 2014 zahájí (23. X.) recitál islandské flétnistky Ashildur Haraldsdóttir. Na koncertech doktorandského studia zazní (30. 31. X.) skladby Beethovenovy, Brahmsovy, Janáčkovy a jednoho z našich největších současných symfoniků Františka Emmerta.

Brněnská filharmonie nabízí širokou škálu koncertů. Festival Bachův varhanní podzim uvede (14. -23. X.) v brněnských kostelích a v kostele v Dvůrčanech dílo skladatele, jeho předchůdců i následovníků. V cyklu koncertů Spolku přátel hudby zazní (21. X.) v Besedním domě Janáčkovy Listy důvěrné a Dvořákův Smyčcový kvintet Es dur, kde Dvořák vzdal hold svému nástroji, byl violista, v podání Janáčkovy kvarteta a violisty Bohuslava Matouška. Dalším koncertem tohoto cyklu (11. XI.) je opět v Besedním domě recitál flétnistky Clary Novákové k třicátému výročí úmrtí brněnské skladatelské legendy, renesanční osobnosti zasahující hudbu i klasicickou lingvistiku, Jana Nováka. Interpretka večera je jeho dcerou. V Besedním domě zazní (23. X.) filmová hudba Dmitrije Šostakoviče v podání Filharmonie Brno jako doprovod k němému filmu Nový Babylon z roku 1929. Jde o historický příběh úhelné epizody Prusko-francouzské války z období Pařížské komuny režisérů Leonida Trauberga a později proslaveného Grigorije Kozinceva. Festival Expozice Nové hudby 2014 dramaturgicky směřuje ke kulatému výročí Výstavy československé soudobé kultury 1928, která dala vzniknout brněnskému výstavišti. Prostory Besedního domu, Pražákova paláce, Univerzitního kina Scala a Domu umění budou (29. X. - 2. XI.) sloužit experimentální hudbě. Téma festivalu je octový efekt, který napadá zvukový záznam starých filmových kopií i magnetonových záznamů a poskytuje tak prostor pro imaginaci soudobých tvůrců. Tradiční podzimní koncert dětského sboru Kantilena uvede (9. XI.) skladby Martinů, Janáčka a Ebena.

Kino Art uvádí (11. 12. X.) ruský film Leviant z roku 2014. Jde o variaci na biblického Joba a novelu Heinricha von Kleista Michael Kohlhaas. Téma je boj s korupcí a od srpna je jeho promítání v Rusku zakázáno. Paradoxní je, že byl natočen za peníze ruského Ministerstva kultury a na letošním filmovém festivalu v Cannes získal Zlatou palmu za nejlepší scénář pro režiséra Andreje Zvjaginceva a scenáristu Olega Něgina. Dalším filmem z roku 2014, ověřeným třemi cenami z Cannes, včetně prestižní Velké ceny pro začínajícího režiséra a scenáristu Myroslava Slabošpytského je ukrajinský film Kmen (25. 26. X.). Ve stotřicetminutovém filmu nepadne jediné slovo a přece je divák napjat a otřesen. Tématem je opět korupce. V internetu pro hluchoněmé vládne kriminální skupina chovanců, vedení zprostředkovává děvčatům prostituci a v případě potřeby i potrat. Po shlédnutí filmu, kdy některé scény jsou jen pro silné povahy, divák pochopí stupeň zoufalství lidí na Ukrajině, kýmkoliv zneužitelného. K situaci kina Art tolik. Vedení se chlubí třetím místem v pořadí kvality městských kin ČR, ale nevedlo kolik městských kin v ČR zbylo. Pro dokreslení - Scala byla druhá. Vedení Artu uvádí jako klad modernizaci, což je nepochybné, jinak by v konkurenci s multiplexy kino neobstálo. Soustavně přichází o atraktivní filmové festivaly, z nichž tradičně nej kvalitnější je Týden evropského filmu, který přechází do univerzitního kina Scala. V minulosti Scala převzala Festival francouzského filmu a podílí se s Artem na festivalu německého filmu Das Filmfest (v Artu 20.-23. X.). Artu zbyla jen Brněnská šestnáctka (15.-18. X.) a novinka - Velké festivalové echo Be2Can - festival filmů oceněných během let na festivalech v Benátkách a Cannes (6.-14. X.). K tradičním nedostatkům patří se zpězděním vycházející informační bulletin, který přišel na noviny formát s minimem textu, dost často pro řadového diváka nesrozumitelným. Dalším nedostatkem je dramaturgie stále se opakujících filmů, vyjma festivalů. Nezbyvá než se těšit na listopadový Festival polského filmu a na nové vedení brněnské radnice. (V)

Vlastním jménem a příjmením Alexej Maximovič Peškov (1868-1936) se dostal do popředí zájmu zkušeného novináře a vydavatele z Moravskoslezského kruhu Antonína Hošťálka.

Kapitola **V domě děda Kaširina** je o dětství, když otec zemřel, matka se znovu provdala a dala malého Alexeje na „výchovu“ k dědovi. Když babička Akulina, která chlapce brala před despotickým dědem v ochranu, zemřela a děda přišel o barvírnu, řekl mu: Jdi do světa. Bylo mu jedenáct.

Kapitola **Noci u generála Lopuchova** – spal pod lopuchy, je o tom, jak se živil jako učeň u ševce, hrobník, zahradník, kuchtík na parníku Perm, dělník v pekárně. Poznal, že chamtivost je bič, který lidi pohání. Sám sobě se nelíbil, připadal si směšný, nemotorný, vypadal jako žirafa a měl hrubý obličej Kalmyka. Lákala ho četba, první knížkou bylo Flaubertovo Prosté srdce, dále byla Šagrénova kůže, Balzacova mystická novela. V šestnácti odjel do Kazaně, aby studoval na univerzitě, ale jeho univerzitami se staly sklepy, kde žil s toulavými psy, stále četl při cestách bez groše. Ze zoufalství se střelil, chirurg mu zachránil život. Rád vyprávěl o přečtených knihách a přidával ze svých zážitků.

Kapitola **Vichřice slávy** je věnována ukotvení budoucího velikána literatury. V roce 1895 prorazil do tlustých časopisů s povídkami, vyšlo jejich první knižní vydání a od roku 1896 své úsilí věnuje pouze literatuře. Začíná se podepisovat Maxim Gorkij (Hořký). Svou slávu založil na povídkách o bosácích, o bědných, teskných, trpících bytostech a o jejich vzpurných nezkrotných povahách. V tom byl jiný od jiných pisatelů. Na své podobenky psal citáty z bible.

Kapitola **Váněčka ho neměl rád** popisuje vztahy s Ivanem Buninem. I když výtky provázely Gorkého po celý život, čtenáři skupovali vysoké náklady jeho děl.

Kapitola **Vy jeden vymýšleči** je věnována vztahům Gorkého v psaní – s Čechovem, Uspenským, Gončarovem a hlavně to byl Tolstoj, jehož portrét zdobil jeho byty a jenž mu udílel literární lekce, kritiky jeho postav.

Kapitola **Jako mistr a Markétka** je o zlu, které Gorkého sklíčovalo a východisko hledal v reformách sociálních, soudních, svobodě slova, už od patnácti navštěvoval revoluční kroužky, byl vězněn, od roku 1889 žil pod policejním dohledem.

Kapitola **Město žlutého ďábla** je o krásné herečce a aktivistce bolševické strany, která se v roce 1904 stala životní partnerkou Gorkého. Marija Fjodorovna Andrejevová ukončila divadelní kariéru a šla s Gorkým do vyhnanství i do emigrace v Evropě i v Americe, kterou kritizoval a po 8 měsících k velké radosti úřadů opustil. Kapitola **Tam, kde život je opera**, je o ostrově Capri, kam se Gorkij uchýlil. Spolu s Andrejevovou založil školu pro dělníky. Setkává se tu s Leninem, Plechanovem i s T. G. Masarykem, přijel i spisovatel Leonid Andrejev. Kapitola **Hrdina je tu pro smích** je o světové slávě, kterou Gorkému přineslo drama Na dně z roku 1902. Nejvíc překládán je román Foma Gordějev.

Kapitola **Popem bez sutany** je o vztahu Gorkého k náboženství – věřil, že lze spojit socialismus s náboženstvím. I když Lenin Gorkého kritizoval, Gorkij Lenina varoval, že Boha nelze vyloučit ze společnosti bez tragických následků. Kapitola **Spolek dobrodruhů** je o návratu Gorkého a Andrejevové do Ruska po amnestii v roce 1913, když považují mo-

narchistický režim za vyčerpaný. Bolševickou revoluci však Gorkij odmítl. Pro ostré výpady proti režimu Lenin časopis Novaja žižň zakázal. Často Gorkij orodoval za někoho, Lenin vrtěl hlavou a říkal Shazujete se... Podle kapitoly **Zima v Marienbade** se Gorkij s Andrejevovou rozešel a po jeho boku je Marija Zakrevská jako sekretářka.

Kapitola **Buonasera, signore Massino** pokračuje s Gorkým v cestách po Itálii. Zakotvil se sekretářkou v přístavu Sorrento. Začíná fyzicky chátrat.

Kapitola **První návrat** je o roku 1928, kdy se Gorkij triumfálně vrací do Ruska. V kapitole **Vstanou noví měšťáci** je Gorkij jako pečovatelský mladý autor, který se současně stará o lidi včetně zařizování botů, šatstva, dříví, uhlí.

Kapitola **Pastorek lidu** popisuje definitivní návrat Gorkého do vlasti v roce 1933 a určité zklamání, které pociťuje ve vztahu ke Stalinovi. Smrt syna Maxe v roce 1934 nepovažuje za přirozenou, ale za varování. Kapitola **Lenin měl pravdu** – poněvadž Gorkého hrdinové v knize Klim Samgin jsou předrevoluční inteligence. Byl už soustavně pod dozorem, stal se rukojmím režimu. Kapitola **Poslední odpor** je o reakci Gorkého na kritický článek v Pravdě, požádal o pas a vycestování, což neobdržel. Věděl, co se děje kolem něho. Kapitola **18. červen 1936** je o posledním dni života Gorkého. Pohřben byl u kremelské zdi za účasti 800 000 lidí, nosítka s jeho popelem nesli Stalin, Molotov, Kaganovič, Ordžonikidze.

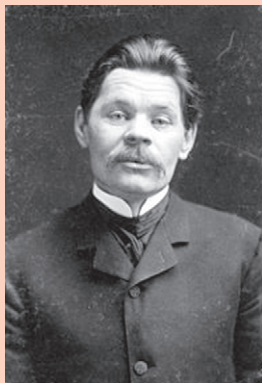
Epilog Antonína Hošťálka je o verzích ukončení života Gorkého. Nechybí ani fotografická příloha přibližující nám Gorkého v různých obdobích života včetně významných životních dat spisovatele.

Knížka Antonína Hošťálka o Gorkém je neobvyklá. V několika směrech. Především uměním uvést na 95 stranách formátu do kapsy obleku tolik údajů, informací a zajímavostí o životě a díle Gorkého ve spojení s autentickými výroky spisovatele. Kolik času bylo nutno vynaložit při druhé četbě Gorkého děl k pořízení těchto výroků a jejich zařazení do textu jednotlivých kapitol – obdivuhodné!! Tento způsob, jak čtenářům přiblížit život a dílo významné osobnosti, je velmi dobrý a málo používaný. Podobně zdařile ho používal T. G. Masaryk například v trojsvazkovém díle Rusko a Evropa, prezident dr. E. Beneš v projevech i v knihách. Nelze neuvést, že tento způsob plně využil i D. Volkogonov v publikacích o V. I. Leninovi, L. D. Trockém aj. V Stalinovi, který autentické výroky uvedl kurzívou podobně jako Antonín Hošťálek. Je neobvyklá i tím, že je věnována významnému spisovateli, který psal i o těch nejchudších lidech žijících pro nás v těžko představitelných podmínkách života. Je neobvyklá i tím, že vychází v době, která všemu ruskému a zejména sovětskému nevěnuje pozornost jinou než zápornou, plnou pomluv, lží a nenávisti. Neobvyklé je i uvedení těch podmínek, v nichž Gorkij žil a působil, o kterých se vůbec (nebo jen potajmu) nemluvilo.

Poznámku autora na straně 85 považuji za příliš skromnou. Za kratší životopisný esej, jak uvádí o svém počínu, zaslouží poděkování slovy obdivu za úsilí, které v dnešní době vynaložil, aby Gorkij vyšel. Potěšitelné je, že Antonín Hošťálek považuje svou esej o Gorkém za úvod k novému komentovanému výboru z Gorkého. Čtenáři, kteří nepodléhají oblbování našimi mediokrity, se těší na vydání sborníku. Přes polistopadovou čistku v názvu brněnských ulic Gorkého ulice zůstala, tak pojmenována již v roce 1949.

Karel Janiš

GORKIJ

*Maxim Gorkij
(zdroj wikipedia)*

V BRNĚ UCHOVÁVAJÍ A ROZVÍJEJÍ LIDOVÉ TRADICE

Zájem o udržování tradic naší národní lidové kultury, o jejich využívání a včleňování do současného společenského a kulturního života, přidušovaného nynější ekonomickou realitou, neutuchá ani v našem městě. Zasluhu na tom má i Sdružení přátel folkloru v Brně, založené z iniciativy Mgr. Jana Miroslava Krista před čtvrt stoletím - 10. října 1989. Základní myšlenkou tohoto občanského sdružení bylo spojit dohromady síly k založení nové tradice uspořádat v Brně folklorní festival. Na sklonku letošního srpna se uskutečnil už pětadvacátý. Náměstkyně primátora Jana Bohuňovská v blahopřejném dopisu jubilujícímu sdružení, které je řádným členem české národní sekce Mezinárodní rady organizátorů folklorních festivalů a lidového umění (CIOFF), ocenila jeho přínos pro zachování tradičního lidového umění a smysluplného naplňování volného času dětí, mládeže i dospělých.

Sdružení nyní tvoří 14 souborů dospělých a mládeže, 15 dětských folklorních souborů, čtyři soubory hudební a kolem tří desítek individuálních členů, příznivců nejen z naší republiky, ale i ze zahraničí. Mezi folklorními kolektivy jsou také soubory nebo skupiny národnostních menšin. Stěžejní náplní aktivity sdružení je i nadále pořádání festivalu, ale i mnoha dalších akcí ve spolupráci s jednotlivými soubory a různými organizacemi. Členo-

vé mají možnost vzájemně si vyměňovat informace k navazování kontaktů, případně spolupracovat při různých akcích, pořádaných soubory. Spolupracuje s Folklořním sdružením České republiky a jinými regionálními sdruženími. Poskytuje rovněž poradenskou službu členským souborům v oblasti odborné a metodické, souborové ekonomiky, evidence majetku případně grantové politiky.

K renomovaným brněnským folklorním souborům patří nejen Javorník, který v roce 1982 obdržel dokonce Evropskou cenu za lidové umění, ale i Líšňáci, Lučina, Májek, Pošana, Púčik, Slováký krúžek, Šafrán, Komínská chasa a Kníničská chasa. Známé jsou dětské soubory Brněnský valášek, Heřmáněk, Javorníček, Komíňáček, Líšňáček, Májíček, Ondrášek, Skřivánek a Slováček, dále lidová muzika Gajdoši-Brno a cimbálové muziky Javorník-Brno, Ponava a Šmytec.

Náměstkyně primátora připomíná, že ve většině brněnských městských částí je dodnes živá tradice hodů, které jsou integrujícím prvkem, spojujícím všechny generace. Životnost hodů pramení z veřejného zájmu o tuto lidovou slavnost, která se stává záležitostí reprezentativní - se stavěním opentlených májek před obydlími stárek, udílením hodového práva starostkami nebo starosty městských částí, s hudbou, tancem a poutavou podívanou na krásné kroje, s bohatým poho-

těním. Hody také přispívají k upevnování vztahů rodáků a starousedlíků s novými sousedy. To jsou poznatky nejen z Ivanovic, ale i z Líšně, Komína, Tuřan, Brněnských Ivanovic, Dvorsek, Holásek, Chrlic, Řečkovic, Medlánek, Jundrova, Kohoutovic, Bohunic, Žebětína, Bystrce, Židenic, Slatiny, Bosonoh, Jehnic, Ořešina, Soběšic, Obřan, Starého Lískovce, Nového Lískovce, Vinohrad a Kníniček. Moravskou a legionářskou československou besedu tančilo letos 12 krojovaných párů Kníničské chasy a opět nechyběla ani krojovaná kníničská drobotina - moravskou besedu i skočnou s nimi tančilo devět párů dětí ve věku od čtyř do devíti roků. O nastupující generace udržovatelů folklorních tradic z řad nejmenších dětí se v Kníničkách obětavě léta staraly Miroslava Keprtová s dcerou Martinou Suchánkovou. Od nich štafetu vedení letos na jaře zdařile a s úspěchem převzaly dvaatřicetiletá Markéta Audy ze Žebětína, která má za sebou bohaté zkušenosti zpěvačky a tanečnice ve folklorních souborech Jánošíčku a Pošaně, s jedenadvacetiletou studentkou Pedagogické fakulty na Masarykově univerzitě Janou Hlaváčkovou, tančící od dětství v souboru Ještěrky, zpívající v dětském sboru Kampanela, a tančící v Tanečním studiu manželů Bartůňkových, ve Studiu orientálních tanců Maya a tančící a zpívající v Kníničské chase. (mil)

BOSKOVICKÝ POKLAD V MZM

Ve výstavním sále Karla Valocha MZM na Zelném trhu má svou premiéru nález mincí, lakonicky nazvaný Boskovický poklad. Výstava, která potrvá až do 15. ledna příštího roku, nabízí k prohlédnutí džbáněk a 2 267 stříbrných mincí o celkové hmotnosti 1,632 kg.

Poklad byl, jak sdělila vedoucí numismatického oddělení MZM Dagmar Grossmannová ukryt do země ve 40. letech 17. století v lokalitě Zlatník v lese mezi Boskovicemi a Újezdem

u Boskovic. Nalezen byl v roce 2010 amatérským hledačem pomocí detektoru kovů a žel také z větší části rozprodán. Podle šetření PCR a historiků jeho původní hmotnost byla kolem šesti kilogramů a mohl se zařadit mezi nejvýznamnější moravské mincovní nálezy z období třicetileté války vůbec. Takto však představuje učebnicovou ukázkou zničení významného historického pramene a kulturního dědictví. Nicméně i tak dochovaná část nabízí velmi pestrou směsici mincí zahrnující množství evropských zemí, zejména české a rakouské, dále německé a také nizozemské, polské, uherské, švýcarské a další nominály pocházející z období 2. poloviny 14. až po 40. léta 17. století. Vedle běžných ražeb obsahuje i mince vzácnější a u nás málo známé, např. ražbu papežskou. Na poklad navazuje další část, zabývající se mincovnictvím v období třicetileté války na Moravě. Návštěvník tak získá ucelený přehled o zmíněném období. Uvidí běžné krejcarové mince, ale též velmi vzácné stříbrné tolarové a zlaté dukátové ražby olomouckého biskupa kardinála Františka z Dietrichsteina, císařů Ferdinanda II. a III., ražené v moravských mincovnách. Tyto unikáty budou k vidění pouze v Brně, na rozdíl od hlavní části výstavy, která se v příštích letech veřejnosti postupně představí i v dalších jihomoravských muzeích. **did**

Foto MZM

Naši říjnoví jubilanti

Na sklonku léta a začátkem podzimu oslavili svá životní jubilea ss.: **Danuše DOČKALOVÁ**, 87 let, **Marie KARFÍKOVÁ**, 65 let, **Karel HAVLÁT**, 91 let, **Jaroslava BENDOVÁ**, 86 let – všichni ZO 1505, **Růženka MARKOVÁ**, 84 let, **Václav FINKAS**, 84 let, **Josef ŠTĚPÁNEK**, 88 let, **Bohuslav MÍČEK**, 88 let – všichni ZO 2703, **Marie TURSKÁ**, 85 let, ZO 2701, **Zdeněk ADLER**, 77 let, **Pavla KUČEROVÁ**, 74 let, **RSDR. Luděk ADAMOVSÝ**, 71 let – všichni ZO 0305. Dále své narozeniny oslavili **Marie BÁNOVSKÁ**, 86 let, **Jan POLZER**, 91 let, **Marie VEJMĚLKOVÁ**, 79 let, **Ludmila MACHÁČKOVÁ**, 67 let, **Miroslava MOLÍKOVÁ**, 86 let, **PhDr. Václav KIČMER**, 90 let, a **Danuše MATUŠKOVÁ**, 83 let – všichni ZO 0305 a **Petr MATUSZEK**, 70 let, ZO 2301..

Všem přejeme dobré zdraví a pohodu a zároveň se omlouváme za dodatečné zveřejnění.

- 1.10. **Marie SUSÍKOVÁ**, 67 let, ZO 0505,
- 3.10. **Vladimír SÁCKÝ**, 53 let, člen MĚV,
- 6.10. **Jiří ZEMAN**, 55 let, ZO 3023,
- 7.10. **Věra ZAVADSKÁ**, 83 let, LKŽ,
- 8.10. **Dagmar BRADÁČOVÁ**, 78 let, ZO 0305, **Miroslav DUŠEK**, 91 let, ZO 0600, **Ing. Ladislav BÝČEK**, 70 let, předseda MĚV, **Emilie FUCHSOVÁ**, 92 let, ZO 0102, **Adrián KLEPETEK**, 39 let, ZO 3023,
- 9.10. **Zora HRUBÁ**, 57 let, MO 1101, **Petr PAVLÍČEK**, 64 let, MO 2901, **Ludmila FRKALOVÁ**, 79 let, LKŽ, **Jarmila NORKOVÁ**, 72 let, ZO 3003,
- 10.10. **Iva ŠMÍDOVÁ**, 51 let, ZO 1211,
- 11.10. **Ladislav KOBZA**, 70 let, MO 2901, **Miroslav PONÍŽIL**, 67 let, ZO 1211,
- 13.10. **Emma KŮROVÁ**, 77 let, ZO 1511,
- 15.10. **Františka DVOŘÁKOVÁ**, 83 let, ZO 0305, **František BOUŠEK**, 90 let, MO 1101, **Josef BUČEK**, 90 let, ZO 0316, **Marcela BEZDĚKOVÁ**, 64 let, ZO 2710,
- 16.10. **PhDr. Alois KOLÍNEK**, 85 let, ZO 1505, **Marek SOUKUP**, 22 let, ZO 3023,
- 17.10. **Marie KOLAŘÍKOVÁ**, 83 let, LKŽ,
- 18.10. **Dobromila KOSINOVÁ**, 72 let, LKŽ,
- 19.10. **Eliška ZDRÁHALOVÁ**, 81 let, MO 2901, **Jaroslav SEDLÁČEK**, 81 let, MO 1401, **Miroslav GALLE**, 82 let, ZO 1505,
- 20.10. **RSDr. Luboš MLEJNEK**, 73 let, člen MĚV

- 21.10. **Drahoslava FŮRLOVÁ**, 66 let, MO 1101, **Klement ŠILHÁNEK**, 86 let, MO 2901, **Petr VŠETEČKA**, 66 let, ZO 1801,
  - 23.10. **Josef STYX**, 95 let, ZO 0305, **Rostislav ZEMAN**, 87 let, MO 2901,
  - 24.10. **Ludmila CHRASTILOVÁ**, 75 let, **Jaroslava VOJTOVÁ**, 62 let, **Josef CHORAVÝ**, 80 let, všichni MO 1101, **Jarmila CHMELOVÁ**, 88 let, ZO 2703, **Marie RŮŽIČKOVÁ**, 82 let, ZO 1515,
  - 25.10. **Jiří TOMÁNEK**, 61 let, ZO 3023,
  - 26.10. **Ing. Josef FANFULE**, 85 let, ZO 0419,
  - 28.10. **Anna KŘEMELOVÁ**, 82 let, **Anna SLEZÁKOVÁ**, 78 let, obě LKŽ, **PhDr. Narcis ČAPKA**, 83 let, MO 1101, **Olga FICHTOVÁ**, 82 let, ZO 2703,
  - 29.10. **Naděžda MIŠUSTOVOVÁ**, 81 let, ZO 2301,
  - 30.10. **Františka ONDŘÍKOVÁ**, 83 let, ZO 1511,
  - 31.10. **Věra BUDÍNOVÁ**, 74 let, ZO 0305,
- Všem jubilantům za obětavou práci pro socialistickou společnost děkují a mnoho zdraví přejí ZO(MO) a MěV KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce Echo. did*

Opustili nás...

Ve věku 87 let nás v září opustil **s. Oldřich NOVOTNÝ**, člen strany od r.1945. Byl členem ZO KSČM 2301 ve Starém Lískovci.

Čest jeho památce!

Výbor národní kultury v Brně

Vás srdečně zve na pořad

SLOVANSKÉ DĚDICTVÍ V BULHARSKU

(beseda + promítání fotografií z cest po Bulharsku)

Autor pořadu: **Jiří Miča**

Pořad uvádí: **Marie Veselá**

Pořad se koná ve středu 19. listopadu 2014 v 17.00 hodin,

Křenová 67, Brno, zasedací sál II. poschodí

(tramvaj č. 8, výstup zastávka Masná)

Příští akce: Zájezd Vídeň – české stopy – 26. 10. 2014. Cena 390,- Kč, odjezd v 8.00 hodin od Bohémy. Přihlášky vždy v úterý 14-16 hod. a čtvrtek 10-12 hod. na Křenové 67, 2. poschodí.

VNK se účastnila koncertu, jela a besedovala

Poněkud nesourodý titul naznačuje dění ve Výboru národní kultury od června do října. Červnový koncert proběhl v sále ZUŠ Orchidea v budově školy na Jana Babáka v interpretaci žáků a učitelů ZUŠ. Účast pouhých 25 posluchačů, včetně počtu účinkujících, lze přičíst jak červnovým rekordním vedrům, tak i stále se prohlubující návštěvnické krizi VNK. Program byl sestaven z hudby baroka, romantismu a klasiky 20. století. V podání mladých interpretů zaujal Vivaldiho Koncert pro dvoje housle a orchestr, nahrazený klavírním doprovodem, Koncert D dur pro flétnu představitelů mannheimské školy Antona Filse a 1. věta ze Sonáty pro flétnu jednoho z představitelů Pařížské šestky Francise Poulenca. Interpretace kolísala od dodržování přesného tempového podání až po náznaky výrazu. Výsledný dojem nepostrádal pel mladistvého zaujetí hudebními velikány.

Další část titulku se týká červnového zájezdu VNK do Olomouce za Karlem Svolinským na Svatý Kopeček a do Zoo. Přes začínající tropické teploty byla účast výjimečně rekordní. Více než 40 zájemců shlédlo historické centrum Olomouce soustavně vedení lektorem ve stínu budov a parků, vysazených na místě hradeb, lemujících bývalou zemskou pevnost. Návštěva Zoo na Svatém Kopečku směřovaná ke Dni dětí byla tříšnickou na závěr. Výběr zvířat – od žraloků v největším mořském akváriu v ČR, po levharta mandžuského, v přírodě žije pouhých 30 jedinců, dospělé i děti přesvědčil, že druh homo je pouze jeden z mnoha druhů vytvořených přírodou a nikoliv pán tvorstva. Na závěr lze konstatovat skutečnost – jednalo se o poslední zájezd VNK ve spolupráci se Svazem důchodců ČR městské organizace Brno. Je otázka k čí škodě. Jeden z budoucích zájezdů VNK směřuje za vojenskou historií a statutární zástupkyně brněnského Svazu důchodců je i pracovníci brněnského Českého svazu bojovníků za svobodu.

Na říjnové besedě s nakladatelstvím Balt-East byla účast celých sedm posluchačů a připomínala dobu raného středověku, kdy i korunované hlavy Evropy byly negramotné a hrstka gramotných, včetně spisovatelů, se shromažďovala kolem skriptorií klášterů. Přitom nakladatel Antonín Drábek vydal 210 knih, z toho 52 titulů členů Unie českých spisovatelů. Z autorů četli Ivan Fontana aforismy a Michal Toušek ukázky ze svého románu a pohádky. Pro dokreslení jde i o autory odborné literatury. Drábek je ekonom, Fontana je zemědělec a Toušek je lékař vyučující na LF MU.

Dlouhodobá návštěvnická krize VNK je způsobena odchodem jedné generace bývalé střední třídy. Ta zchudla, zestárla a ztratila zájem. Průměrná návštěvnost akcí VNK je 8-12 lidí. Příčinou může být dramaturgie, ale hlavně se nepodařilo oslovit nové zájemce o kulturu, jichž přibývá geometrickou řadou podle křivky zdráždování kultury. Bezplatné koncerty JAMU jsou plné, bezplatné přednášky v Moravské zemské knihovně jsou přeplněné a publikum stojí. Týká se to i specializovaných přednášek z oborů přírodních věd. VNK čeká, pokud je ho schopna, běh na dlouhou trať – zařadit se v povědomí zájmové společenské skupiny.

(ZH-V)